

E-HEEM

Augustus 2010 (jaargang 2 - nr. 8)

Met steun van de
Vlaamse overheid

Dit is het achtste nummer van de tweede jaargang van 'E-Heem', de elektronische nieuwsbrief van Heemkunde Vlaanderen. Abonnees kunnen hun e-mailadres aanpassen of zich uitschrijven via de links onderaan deze nieuwsbrief.

Veel leesplezier!

Christ'l, Daphné, Elke, Eva, Fons en Tijn

Nog niet ingeschreven voor de Heemdag op 25 september?

Zowat 150 heemkundigen schreven zich al in voor de Heemdag 2010. Deze jaarlijkse heemkundige studie- en ontmoetingsdag vindt plaats op zaterdag 25 september in Brussel en staat in het teken van de beteugeling van de misdaad door de eeuwen heen.

Wil je er ook graag bij zijn op 25 september? Aarzel dan niet en schrijf je nu in. Voor de rondleiding in het Justitiepaleis zijn nog maar enkele plaatsen vrij. De uiterste deadline om in te schrijven is 12 september.

[Schrijf je nu in voor de Heemdag 2010](#)

Partner van de Heemdag is UiTinBrussel. UiTinBrussel kent Brussel als zijn broekzak en maakt je wegwijs in de stad. Een eerste kennismaking met onze hoofdstad? Of een alternatief voor de platgetreden paden? Brussel ontdekken op kindermaat? Een concertje of theaterstuk meepikken? Of een dagje Brussel organiseren? UiTinBrussel helpt je graag verder! Neem alvast een kijkje op www.uitinbrussel.be. Naast verrassende doe-het-zelf-wandelingen en een uitgebreide cultuur- en vrijetijdsagenda vind je er een pak informatie over wat Brussel allemaal in petto heeft.

Prisma-onderzoek brengt erfgoedverenigingen in kaart

In het kader van het project 'Prisma' voerde FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed in juni een online-bevraging uit bij lokale erfgoedverenigingen. In overleg met onder meer Heemkunde Vlaanderen werden 1.116 verenigingen aangeschreven, waarvan er 428 meewerkten. Het onderzoek wil de omvang, structuur, werking en impact van het georganiseerde verenigingsleven rond erfgoed in kaart te brengen.

Heemkunde Vlaanderen roept heemkundige verenigingen die geen uitnodiging ontvingen voor de online-bevraging of deze door omstandigheden niet hebben ingevuld, op om alsnog een verkorte versie van de vragenlijst in te vullen. Deze beperkt zicht tot het opvragen van contactgegevens. Deze gegevens moeten een optimale doorstroming van informatie naar de heemkundige sector garanderen.

[Download de vragenlijst](#)

Open Monumentendag op 12 september

Op zondag 12 september wordt al voor de 22ste keer Open Monumentendag (OMD) gevierd in heel Vlaanderen. Tijdens deze editie van de Open Monumentendag staan de vier elementen centraal. In maar liefst 211 Vlaamse steden en gemeenten kan je – soms onbekende – pareltjes bezoeken en deelnemen aan talloze activiteiten. Ondertussen vind je het volledige OMD-programma op www.openmonumenten.be.

Ook Huis De Zalm, het historische pand in Mechelen waar de kantoren van Heemkunde Vlaanderen gevestigd zijn, wordt tijdens OMD eenmalig opengesteld voor het grote publiek.

[Lees meer](#)

Op zoek naar inspiratie voor Erfgoeddag 2011?

De Open Monumentendag is nog niet achter de rug, maar intussen zijn ook de voorbereidingen voor de Erfgoeddag van 2011 al van start gegaan. Zo kun je je al inschrijven voor de inspiratiedag of één van de infosessies in het najaar. Volgende week is ook de inspiratiegids beschikbaar. Erfgoeddag vindt plaats op zondag 1 mei 2011 en heeft als thema 'Armoe troef'.

Voor een fotosessie is de organisatie van Erfgoeddag ook nog op zoek naar plaatsen, voorwerpen, wetenswaardigheden of collecties die op de een of andere manier aan het thema gelieerd zijn. Suggesties zijn nog tot eind augustus welkom via info@erfgoeddag.be.

[Lees meer](#)

Oudste nummers Ons Heem online

In de mate van het mogelijke zal Heemkunde Vlaanderen de oudste jaargangen van het tijdschrift 'Ons Heem' digitaal ontsluiten. Op de website kan je alvast bladeren in enkele voorlopers van Ons Heem: het nog onder de vleugels van de Vlaamsche Toeristenbond (V.T.B.) uitgegeven 'Heemkunde' en de 'Mededeelingen van het Verbond voor Heemkunde' (1942-1946). De oudste jaargangen werden gedigitaliseerd door de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience.

[Lees meer](#)

In de kijker: Dialecten in het museum

Heemkunde Vlaanderen plaatst elke maand een originele heemkundige activiteit 'in de kijker' op de website en in deze nieuwsbrief. Ook een recente activiteit van jouw vereniging kan in de kijker komen! We zijn op zoek naar activiteiten die origineel of vernieuwend zijn, of een voorbeeldfunctie kunnen hebben voor andere organisaties. Voldoet jouw activiteit aan die criteria? Stuur dan een verslag en een aantal foto's naar consulenten@heemkunde-vlaanderen.be, en wie weet staat jouw activiteit volgende maand in de kijker.

Deze maand zetten we heemkundekring **Amalia van Solms** in de kijker. Op 18 juni organiseerde de werkgroep dialecten van de kring een rechtstreekse uitzending op de lokale radio vanuit het museum **Vergane Glorie** in Baarle-Hertog.

[Lees meer](#)

Vormingsaanbod archief: schrijf je nu in!

Omdat veel heemkundige kringen unieke en interessante archieven en verzamelingen in huis hebben, organiseert Heemkunde Vlaanderen dit najaar verschillende werkwinkels om dit erfgoed te registreren in Archiefbank Vlaanderen. Dat is een online databank met gegevens over private archieven. In deze 'gouden gids' vind je informatie over de bewaarplaats van de archieven, over de inhoud, de raadpleegbaarheid en de toegangen tot de archieven.

[Inschrijven](#)

Er zijn ook nog enkele plaatsen vrij voor de cursusreeks 'Aan de slag met archief en documentatie', die dit najaar in Overpelt wordt georganiseerd.

[Inschrijven](#)

Nieuwe regeling afbraak bouwkundig erfgoed

Gebouwen of constructies die zijn opgenomen in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed, zullen voortaan niet meer gesloopt kunnen worden zonder dat advies wordt ingewonnen bij het agentschap Ruimte en Erfgoed. Het wijzigingsbesluit dat hiervoor moet zorgen, werd op 14 augustus van kracht. Op basis van gedegen advies moet het bestuursorgaan dat de vergunning verleent, kunnen oordelen of het belang van het project in het kader waarvan de sloopvergunning aangevraagd wordt, opweegt tegen het verlies van erfgoedwaarden.

[Lees meer](#)

Tabaksnijverheid in de Westhoek

Volkskunde West-Vlaanderen stelt in oktober 2010 een boeiend project voor. Het is een drieluik over de vroegere tabaksnijverheid in de Westhoek met een studiedag, een tentoonstelling met demonstraties en een publicatie. De tabaksnijverheid was een belangrijke bedrijvigheid in de Westhoek. Er ontstonden meerdere tabaksfabrieken en elk dorp had zijn tabakskerver. Het project 'Tabaksnijverheid in de Westhoek' heeft aandacht voor de stielkennis bij de tabaksteelt, het vakmanschap bij het kerven en verpakken van rooktabak, het vervaardigen van snuif, sigaren en kauwtabak.

[Lees meer](#)

Smaken verschillen

Wist je dat dames uit de tijd van Rubens vaak kussens onder hun japon droegen om toch maar te voldoen aan het ideaalbeeld van ronde vrouwen? Dat diners van twaalf gangen aan het einde van de 19de eeuw geen uitzondering waren? En dat walvisvlees vaak als vervanger voor vlees gebruikt werd in de middeleeuwen? In zijn nieuwe boek 'Smaken verschillen' belicht Raymond van Uytven de trends op culinair en vestimentair gebied van de vroege middeleeuwen tot nu.

[Lees meer](#)

Oproepen

AmuseeVous geeft met het multimediatproject '**Ons Kasteel**' tien jongeren tussen 15 en 18 jaar de kans om een aantrekkelijk promofilmpje in elkaar te steken over het Kasteel van Gaasbeek. Heb je altijd al eens willen samenwerken met een heuse filmploeg? Heb je zin om samen met een jong filmteam de verhalen en mythes over het Kasteel van Gaasbeek uit te spitten en op een creatieve manier in beeld te brengen? Laat AmuseeVous dan weten waarom jij de geknipte persoon bent. Er snel bij zijn is de boodschap, want de deadline is 1 september. Lees meer op amuseevous.be

Kort nieuws

- Academische zitting '[Geslaagde restauraties](#)' van Heemkunde Oost-Vlaanderen op 13 oktober
- Studiedag '[Digitaliseer en registreer je erfgoed](#)' op 18 september in Noorderwijk (Herentals)
- Vlaams-Nederlandse [ontmoetingsdag industriële archeologie](#) op 18 september in Lichtervelde
- Tentoonstelling over de [reliëkschat van Herkenrode](#) in Hasselt
- Viersprong Land van Rode zoekt [twee erfgoedcoördinatoren](#)
- Van 10 tot 17 oktober vindt de [Week van het Bos](#) plaats

Zoekertjes

- We zijn op zoek naar de oudste vermelding van **Sint-Laurentius** als patroonheilige van de heemkundige kringen. [Suggesties](#).
- [Bernard Delange](#) (De Gaverstreke Waregem) zoekt informatie over **scheepstrekkingen langs de Leie** (17de-20ste eeuw)
- [Jackie Thiron](#) (Heemkring d'Euzie) zoekt informatie over de **baksteennijverheid in Stekene** (leveringen, processen etc.)
- [Jacques Callens](#) zoekt heemkundige publicaties rond het thema **bier en brouwerijen in de periode 1850-1950**, meer specifiek rond de interactie brouwer-consument rond vernieuwingen in die periode (flessenbier, lage gistingbieren, reclame...)

Een zoekertje plaatsen? [Mail ons!](#)

Heeft je vereniging nood aan nieuwe ideeën? Wil je advies over de registratie van je museale of documentaire collectie? Zoek je verjonging? Heb je een probleem binnen de werking van je heemkundige kring? Wil je raad over het opzetten van een project? Wil je nagaan hoe je beter kan communiceren om meer leden te winnen? Wil je zelf een toffe website voor je heemkring maken? Wil je een duidelijke visie en doelstelling ontwikkelen voor je vereniging? Heb je vragen over de vzw-wetgeving en de boekhoudkundige

verplichtingen? Ideeën nodig voor de presentatie van je collectie lokaal erfgoed? Voor een antwoord op al deze vragen, en nog veel meer, kan je contact opnemen met de consulenten van Heemkunde Vlaanderen.

Heemkunde Vlaanderen vzw, Zoutwerf 5, 2800 Mechelen

Tel.: 015/20.51.74

E-mail: info@heemkunde-vlaanderen.be

consulenten@heemkunde-vlaanderen.be

www.heemkunde-vlaanderen.be

www.helpdesklokaalerfgoed.be

www.sprekerslijst.be

